

§8 - Införande av nytt valfrihetssystem för vård- och omsorgstjänster i Örebro kommun

Inledning

Vi i Vänsterpartiet ser positivt på att man nu skrotar den problematiska LOV:en, lagen om valfrihetssystem. Vi har kontinuerligt lyft problem och svårigheter med valfrihetssystemet och alla våra farhågor visade sig stämma. Kostnaderna för hemvården har skjutit i höjden och kvalitén för de äldre har blivit lidande. Kommunens egen verksamhet och organisation har fått ta mycket stryk och det är framförallt personalen som fått ta smällen.

Samtidigt väljer styret att byta ett system med privatiseringar till ett annat. Ideologin får gå före och de äldre kommer, som oftast, sist. Flera av de fundamentala problem vi sett att privatiseringarna skapat inom LOV, kommer att finnas kvar även i detta system.

Erfarenheterna med LOV visar att privatiserad hemvård skapar en ryckig organisation och en svåröversiktlig hemvård i Örebro kommun, för äldre, anhöriga och personal. En privatiserad hemvård, utan samma demokratiska insyn som vi har i kommunens egen verksamhet, kräver också en mycket större och dyrare kommunal apparat för kontroll och uppföljning av verksamheten. Insynen i och kontrollen av vinstdrivande företag kommer alltid att vara bristfällig och företagets övergripande mål att göra vinst går rakt emot kommunens och Vänsterpartiets ambitioner att använda skattepengarna effektivt, sparsamt och att erbjuda de äldre en omsorg av hög kvalitet.

Örebro kommun och har högt ställda ambitioner på både kvalitet för de äldre och på personalens arbetsmiljö, något som vi vänsterpartister både står bakom och vill utveckla ytterligare. Kollektivavtal för personalen är en självklarhet och utbildningar, kompetensutveckling och implementering av nya rön inom äldreomsorgen, ska enkelt kunna nå ut till alla anställda inom verksamheterna. Med en privatiserad hemvård försvåras det strukturerade och kontinuerliga arbete som krävs för att kunna erbjuda den kvalitet och riktiga jämlika valfrihet som de äldre har rätt till. Det försvårar också arbetet som krävs för att göra äldreomsorgen till en attraktiv arbetsplats för att rekrytera ny personal och behålla den viktiga rutinen i verksamheterna.

Valfrihet för vem?

I den utredning som gjordes och i det förslag som nu ligger på bordet definieras aldrig vad valfrihet är. Med borgerliga glasögon är det antalet företag som avgör valfriheten och det faktiska innehållet i tjänsterna är sekundärt. För oss i Vänsterpartiet är det alltid de äldres behov som ska styra hemvården, inte

systemet. Det är de äldres önskemål och behov som ska styra, inte att man råkat välja rätt namn på utföraren.

Behoven ska styra

Vi ställer oss mycket kritiska till förslaget att på förhand bestämma hur mycket verksamhet som ska vara privat och hur mycket som ska vara kommunal (punkt 3, i styrets förslag). Det frångår alla principer om hur man hanterar en professionell upphandling och som man hanterar upphandling inom andra kommunala verksamheter. För oss ska alltid kommunens behov av eventuella bristande kompetenser inom den egna regionen styra behoven av upphandling, inte ett beslut som bestämmer att en viss verksamhet ska vara privat. Vi i Vänsterpartiet kan se poängen med att kommunen vid erkänt behov av unika kompetenser, som exempelvis språkkunskaper, upphandlar den verksamheten av idéburna organisationer eller Kooperationer genom LOU.

Privat är dyrare

Det största problemet med LOU är att det är kostnadsdrivande och vi ser att flera drivkrafter för det kommer att finnas kvar i systemet med LOU. När utförarna upphandlar antalet äldre och inte en mängd timmar, ges ekonomiska incitament att producera så många timmar som möjligt till sina äldre. För det första går den drivkraften helt emot kommunens egna ambitioner att med rehabiliterande arbetssätt få ner behovet av omvårdnadstimmar. Det gör vidare att kostnaderna för verksamheten sväller, men också att omsorgen av de äldre blir ojämlikt fördelat beroende på vilken utförare man har.

Vänsterpartiets förslag till beslut lyder:

1. Nuvarande valfrihetssystem för omvårdnadstjänster avskaffas. Nuvarande avtals sägs upp med två (2) års uppsägningstid.
2. Nuvarande valfrihetssystem för kost, servicetjänster och daglig verksamhet avskaffas. Uppdrag ges till kommunstyrelseförvaltningen att utveckla en ny organisation för servicetjänster.
3. Vid behov där kompetens inom kommunens regi saknas, till exempel språkkompetenser, skulle sådan verksamhet kunna upphandlas enligt LOU.
4. Inga nya leverantörer ska antas under den tvååriga uppsägningstiden som gäller ingångna avtal.
5. Ärendet ska vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Om vårt förslag faller, fungerar den här skrivelsen som en reservation!

För Vänsterpartiet
Martha Wicklund